

**Últimes Tendències de la Literatura
Hispanoamericana**

Codi: 106365
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504012 Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura	OT	4	0
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	3	0
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	4	0
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	0	0
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Alba Saura Clares

Correu electrònic: alba.saura@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències necessàries, haurà de ser capaç d'expressar-se de forma adequada oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant això, podrà aplicar les normes estilístiques específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Es recomana, per a una major comprensió (encara que no és determinant) haver cursat alguna de les assignatures de "Literatura hispanoamericana".

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap

circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen implicarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Objectius

"Textos de literatura hispanoamericana" és una assignatura que a nivell cronològic funciona com a continuació de "Literatura hispanoamericana: del modernisme a l'època contemporània". El corpus d'estudis se centra en produccions culturals de la segona meitat del segle XX i del segle XXI (específicament des del final del boom fins avui), de diferents països d'Amèrica Llatina, acompanyats de lectures teòriques-crítiques.

L'enfocament de l'assignatura està donat pel vincle literatura, societat i identitat, per la qual cosa el curs busca presentar a les i els estudiants lectures bàsiques hispanoamericanes contemporànies que els permetin problematitzar al voltant de la representació i la identitat a partir de diferents fenòmens: d'una banda, i a nivell temàtic, la globalització, poscolonialitat i noves subjectivitats/sexualitats; i per una altra, i a nivell discursiu, metaliteratura, autoficció, paròdia/pastiche, ironia. Per a això es consideraran diferents gèneres (ficcional, testimonial/documental, crònica).

OBJECTIUS:

- Ampliar i aprofundir el coneixement de produccions culturals hispanoamericanes recents a través de la lectura d'assajos, textos narratius (ficció, autoficció, testimoni, cròniques).
- Desenvolupar capacitats d'anàlisi i interpretació a partir de la lectura de les obres, que permetin reflexionar sobre els vincles entre literatura, societat i identitat.
- Desenvolupar competències d'escriptura i anàlisi crítica, per mitjà de l'elaboració d'informes/assajos, ressenyes literàries...

Competències

Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura

- Aplicar els coneixements sobre literatura espanyola i hispanoamericana a la identificació dels gèneres, moviments, corrents, tendències i estils.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Fer servir la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte fonts i contextos.
- Identificar els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatives de la literatura en llengua espanyola en el seu context historicosocial.
- Reconèixer les principals teories, temes i gèneres de la literatura en els diferents països de parla hispànica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar obres completes de la producció literària colonial i hispanoamericana, des del Modernisme a l'època contemporània.
2. Aplicar els principis bàsics d'anàlisi del text literari.
3. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària colonial i hispanoamericana.
4. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària hispanoamericana des del Modernisme fins a l'època contemporània.
5. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a les principals obres de la literatura colonial i hispanoamericana.
6. Detallar l'estructura d'una producció literària concreta.
7. Discriminar i analitzar les principals característiques dels gèneres de la literatura hispanoamericana des del Modernisme fins a l'actualitat.
8. Identificar els temes literaris d'un text.
9. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
10. Relacionar aspectes literaris de diferents obres de la literatura hispanoamericana des del Modernisme fins a l'època contemporània.
11. Relacionar un autor amb la seva època i amb els trets literaris d'aquesta.

Continguts

Tema I: Qué fem amb el boom? Síntomes de la posmodernitat

- *McOndo*(prólogo), Alberto Fuguet y Sergio Gómez.
- *Los detectives salvajes* y la alargada sombra de Roberto Bolaño

**Manifiesto del Crack*, Miguel Ángel Palou, Eloy Urroz, Ignacio Padilla, Ricardo Chávez Castañeda y Jorge Volpi.

Tema II: Història, memòria, posmemòria i testimoni llatinoamericà

- "Cambio de armas" y "Escribir con el cuerpo", Luisa Valenzuela.
- *Formas de volver a casa* de Alejandro Zambra.
- Las dramaturgias de lo real: Marianella Morena y Lola Arias.

*Beatriz Sarlo: "Posmemoria, reconstrucciones".

*Elizabeth Jelin: *Los trabajos de la memoria*.

Tema III. Violència i crime organitzat: sicariat, narcotràfic i feminicidi

- *La Virgen de los sicarios*, Fernando Vallejo.

*Sayak Valencia: "*Capitalismo gore*".

Tema IV: El gir autoficcional

- *Autobiografía del algodón* de Cristina Rivera Garza.
- *Sangre en el ojo* de Lina Meruane.
- La autoficción de Sergio Blanco.

Tema V: Literatura, feminisme i l'expressió queer

- *Tengo miedo torero*, de Pedro Lemebel.
- *Mundo cruel*, de Luis Negrón.
- *Las malas*, de Camila Sosa Villada.
- *Las cosas que perdimos en el fuego* de Mariana Enríquez.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides. Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos.
- Activitats supervisades. Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.
- Activitats autònomes. Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics.
- Activitats d'avaluació. L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites.

Es dedicaran 15m d'una classe a respondre a les enquestes de l'assignatura

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases teórico-prácticas	50	2	2, 3, 4, 5, 7, 10, 11
Tutorías programadas	5	0,2	2, 6, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Preparació, estudi, elaboració de treballs	75	3	1, 5, 6, 8, 9

Avaluació

L'avaluació continua consistirà en l'elaboració de dos exàmens amb material que es realitzaran a l'aula en les dates indicades i en la redacció d'un assaig crític que haurà de lliurar-se en el termini i en la forma establerts. Es valorarà la lectura dels textos proposats, el seguiment de les classes, la capacitat crítica, la lectura de bibliografia, així com l'ús adequat dels codis acadèmics bàsics (orals i escrits).

Els exàmens consistiran en el comentari crític d'un text literari o teòric vinculat als dos blocs de l'assignatura. L'estudiant podrà portar a l'examen el material que desitgi (lectures, bibliografia, anotacions, etc.):

Examen I: vinculat als temes I-III. 33%

Examen II: vinculat a les unitats III a V. 33%

Treball: consistirà en la redacció d'un breu assaig sobre un tema vinculat a les classes que complementi el contingut d'aquestes. Aquest s'haurà de pactar prèviament amb el professor. 34%.

L'avaluació única consistirà en l'elaboració de 2 exàmens (examen 1: parte 1; examen 2: parte 2) que es realitzaran conjuntament a l'aula a la data indicada; a més, aquell mateix dia es lliurarà un treball sobre una qüestió prèviament pactada amb el professorat.

Per a aprovar l'assignatura és necessari haver-se presentat als dos exàmens i haver entregat el treball. S'ha d'obtenir entre totes les activitats una mitjana de 5 i la nota mínima de cada activitat ha de ser 3.5 per poder recuperar les proves suspeses. Totes les proves amb una qualificació inferior a 5 s'han de recuperar, només es farà la mitjana una vegada s'ha optat a la recuperació. Per a poder optar a fer mitjana final de l'assignatura en cada prova ha d'haver-se aconseguit un mínim de 3.5. Es considerarà "No avaluable" aquell estudiant que no s'hagi presentat a una de les tres proves. El plagi total o parcial suposarà el suspens total de l'assignatura. Les faltes d'ortografia descomptaran 0,25 cadascuna. Una prova amb més de 10 faltes estarà suspesa. Es podrà optar a reevaluació sempre que l'estudiant s'hagi presentat abans als exàmens i haja entregat el treball i obtingut la nota mínima.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen I	33%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
Examen II	33%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
Treball crític	34%	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Lectures

Arias, Lola, *Campo minado*, Beron Books.

Bolaño, Roberto, *Los detectives salvajes*, Barcelona: Anagrama.

Enríquez, Mariana: *Las cosas que perdimos en el fuego*, Barcelona, Anagrama.

Lemebel, Pedro: *Tengo miedo torero*, Barcelona, Seix Barral.

Meruane, Lina: *Sangre en el ojo*, Literatura Random House.

Negrón, Luis: *Tengo miedo torero*, Malpaso Ediciones.

Rivera Garza, Cristina: *Autobiografía del algodón*, Random House.

Sosa Villada, Camila: *Las malas*, Tusquets Editores.

Vallejo, Fernando, *La virgen de los sicarios*, Debolsillo.

Zambra, Alejandro: *Formas de volver a casa*, Barcelona: Anagrama.

Bibliografia bàsica

*Cada tema comptarà amb bibliografia específica

Ana María Amar y Sánchez, Luis F. Avilés (eds.) (2015), *Representaciones de la violencia en América Latina: genealogías culturales, formas literarias y dinámicas del presente*, Madrid: Iberoamericana/Vervuert.

Falconí Trávez Diego (2016). "Hansel/Hedwig, la Casa Playo, la Tunda: Transculturaciones y decolonialidades literarias queer, cuir, cuy(r) en América Latina", en María Amelia Viteri y Manuela Lavinás Picq (eds.), *Queering Paradigms V. Queering Narratives of Modernity*,

García Canclini, Néstor (2003). Noticias recientes sobre la hibridación Trans. *Revista Transcultural de Música*, núm. 7, diciembre, 2003, 295-317.

Fuguet, Alberto y Gómez, Sergio (1996), "Prólogo. Presentación del País McOndo", *McOndo. Una antología de la nueva literatura hispanoamericana*. Barcelona, Gijalbo-Mondadori. Disponible en <<http://www.marcosymarcos.com/macondo.htm>>.

Sarlo, Beatriz (2005), "Posmemoria, reconstrucciones", en *Tiempo pasado. Cultura de la memoria y giro subjetivo. Una discusión*. Buenos Aires, S. XXI, pp. 125-157.

Valencia triana, Sayak (2010), *Capitalismo gore: narcomáquina y performance de género*. Disponible en <<http://hemisphericinstitute.org/hemi/es/e-misferica-82/triana>>

Programari

Microsoft Teams